

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Ваня Атанасова Бойчева (Бирданова) д.м.
Катедра „Хигиена, медицинска екология, професионални заболявания и
медицина на бедствените ситуации”
Факултет „Обществено здраве”, Медицински университет-Плевен

ОТНОСНО: Конкурс за заемане на академична длъжност „ПРОФЕСОР“, обявен в ДВ бр.32/26.04.2022 г. по научна специалност „Хигиена (вкл. трудова, комунална, училищна, радиационна и др.)“ в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина, към Катедра „Хигиена и епидемиология“, Факултет „Обществено здравеопазване“, Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“- Варна.

I.ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОЦЕДУРАТА

Съгласно Заповед № Р-109-260/23.06.2022 г. на Ректора на МУ-Варна и Протокол № 185/19.05.2022 г. от заседание на Факултетен съвет на Факултет „Обществено здравеопазване“ съм определена за член на Научното жури, а с Протокол № 1/05.07.2022 г. съм избрана да изготвя становище в конкурса за заемане на академична длъжност „ПРОФЕСОР“, към МУ-Варна по научната специалност „Хигиена” (вкл. трудова, комунална, училищна, радиационна и др.).

Единствен кандидат е доцент д-р Дарина Найденова Христова, д.м.

Доц. Дарина Найденова е представила всички необходими документи съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България и Правилника за развитие на академичния състав на МУ-Варна за участие в обявения конкурс.

II. ПРОФЕСИОНАЛНО РАЗВИТИЕ НА КАНДИДАТА

Дарина Найденова е родена в гр. Провадия. Завършва висше медицинско образование през 2000 г. в МУ-Варна. Има призната медицинска специалност „Хранене и диететика“ (2010 г.) Дисертация за придобиване на ОНС „Доктор“ защитава през 2015 г.

Кандидатката започва професионалния си път през 2001 г. като лекар ординатор в МДУ „ФР. Жолио-Кюри”. В периода 2002-2003 г. е старши експерт, РЗОК – Варна. Академичното развитие на доц. Найденова е свързано с МУ-Варна, където от 2003 г. последователно заема длъжностите: хоноруван асистент, асистент, старши асистент, главен асистент в катедра „Хигиена и медицина на бедствените ситуации, а 2015 г. до момента е доцент в Катедра „Хигиена и епидемиология“. От 2020 г. е Ръководител на УС „Хигиена“ към същата катедра.

Доц. Найденова е провела редица квалификационни и педагогически курсове, както и специализирани обучения, предимно в областта на храненето, диететиката и нутригенимиката, които са подпомогнали нейното професионалното израстване на отличен изследовател и академичен преподавател.

Справката на доц. д-р Найденова, д.м. показва, че кандидатката е изпълнила минималните национални изисквания (МНИ) по чл. 26 от ЗРАСРБ за заемане на академичната длъжност „ПРОФЕСОР“, както се вижда от представената по-долу таблица (Таблица 1).

Таблица 1. Справка за съответствие с минималните национални изисквания

Група от показатели	Съдържание	Професор (брой точки)	Доц. д-р Дарина Найденова, д.м.
А	Показател 1	50	50
В	Показатели 3 или 4	100	100
Г	Сума от показателите от 5 до 9	200	212
Д	Сума от показателите от 10 до 12	100	125
Е	Сума от показателите от 13 до 22	100	243.29

III. ХАРАКТЕРИСТИКА НА НАУЧНАТА ДЕЙНОСТ

Научни публикации и цитирания

Доц. д-р Найденова, д.м. участва в конкурса с **32** научни труда. От тях публикации в чужди и в български издания, които са реферирани и индексирани в Scopus и Web of Science – **6 бр.**, статии в нереферирани списания с научно рецензиране – **9 бр.**, **1** дисертационен труд за придобиване на ОНС „Доктор“, **1** монография (хабилитационен труд) на тема „Нарушения в хранителното поведение. Аспекти от клиничната практика на лекаря по хранене и диететика“, **3** учебника и **3** учебни пособия. Допълнително доц. Найденова е представила **9** пълнотекстови публикации (**5** от тях, реферирани и индексирани в Scopus и Web of Science), извън минималните национални изисквания за заемане на академична длъжност „ПРОФЕСОР“.

Общият брой цитирания, които кандидатката е представила за настоящия конкурс са **12**, съответно - **6** цитирания в реферирани и индексирани списания в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus и Web of Science), **2** в монографии и колективни томове и **4** в нереферирани списания.

Доц. Найденова е рецензент на статии в научни списания като Journal of IMAB, Journal of Biomedical and Clinical Research (JBCR), Научни издания на Съюза на учените – Варна, серия „Медицина и екология“ и др.

Основни научни приноси

Научните приноси на доц. Найденова са с оригинален и научно-приложен характер. Класифицирани са в седем тематични направления:

1. Хранително поведение и алтернативни модели на хранене
2. Витамин D в генезата на затлъстяването и ролята му на епигенетичен фактор
3. Препоръки за хранене в периода на майчинството и в ранната детска възраст
4. Хранителни алергии в кърмаческа възраст
5. Хранене, хранителен статус и физическа активност при подрастващи
6. Функционални храни и напитки
7. Хранене, здравен риск и култура на хранене сред потребителите.

В първото направление „Хранителното поведение и алтернативни модели на хранене“ са обобщени актуални научни данни относно етиологията, диагностичните критерии, лабораторните биомаркери, психопрофила, клиничната симптоматика и усложненията, и възможностите за лечение на анорексия нервоза, булимия нервоза, орторексия нервоза, мулкулна дизморфия, компулсивно хранене. Формулирани са скринингови инструменти за разпознаване на субклиничните форми на хранителните нарушения, което е от изключителна важност за тяхната превенция, ранна диагностика

и успешна терапия. Очертани са алгоритми за решаване на конкретни диагностични и терапевтични задачи, основани на систематизирани резултати от реални случаи в клиничната практика на кандидатката. Второто направление е фокусирано върху участието на витамин D в генезата на затлъстяването и ролята му на епигенетичен фактор. В направлениия „Препоръки за хранене в периода на майчинството и в ранната детска възраст“, „Хранителни алергии в кърмаческа възраст“, „Хранене, хранителен статус и физическа активност при подрастващи“ са проучени храненето и хранителният статус през различни възрастови периоди - майчинство, кърмаческа, ранната детска възраст и подрастващи. Представени са съвременни научни доказателства относно ролята на здравословното хранене в опазване здравето на българските деца и подрастващи. Насочено е вниманието към рисковете от развитието на специфични хранителни дефицити, поради неадекватен прием на белтък и микронутриенти (n-3 полиненаситени мастни киселини, вит. D, B₉, B₁₂, желязо, калций, фибри и др.) при проучваните възрастови групи, както и подходите за тяхното преодоляване. В направление „Функционални храни и напитки“ особен интерес представлява научната публикация, която разглежда консумацията на кафе при работещите в условията на шум и вибрации. В последното направление „Хранене, здравен риск и култура на хранене сред потребителите“ са анализирани съвременни проблеми на биологичните опасности и химични опасности в храните.

Приемам всички приноси на доц. Найденова. Те са правилно формулирани по научни направления и прецизно характеризират профила на научните трудове, представени в академичната справка.

Научна активност

За периода 2015-2022 г. доц. Найденова е представила резултатите от своите проучвания в над 60 научни съобщения, изнесени на престижни национални и международни конгреси и конференции. Доц. Найденова е ръководител, водещ изследовател и участник в значителен брой научно-изследователски проекти в областта на храненето, храните и безопасността на храните. Участва също в национален образователен проект с европейско финансиране като академичен наставник.

Доц. Найденова е член на Български лекарски съюз, European Public Health Association (EURPHA), Българско дружество по обществено здраве (БДОЗ), Българско дружество по хранене и диететика, Национална асоциация „Подкрепа за кърмене“, Национален комитет по кърменето.

IV. УЧЕБНО-ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Доц. Найденова има над 18 г. стаж по специалността, от които преподавателски - над 17 г. Средната учебна натовареност на кандидатката за последните 4 години е 338 часа/годишно и значително надхвърля установения норматив за МУ-Варна. Преподавателската дейност на доц. Найденова включва българоезично и рускоезично обучение в различни магистърски и бакалавърски програми по следните учебни дисциплини: „Хигиена и екология“, „Хигиена и епидемиология“ „Околна среда и здраве“, „Околна среда, хранене и здраве“, „Хранене и здраве“, „Хранене и диететика“, „Хигиена на храненето“, „Безопасност на храните. Законодателство в областта на храните“, „Фармако-медицински аспекти на храненето“. Автор и съавтор е на учебници и учебни помагала, които се използват за обучението на студенти по хигиена и екология за специалностите фармация, медицина, дентална медицина, за медицинските колежи и др.

Доц. Найденова е Председател на държавна изпитна комисия за придобиване на медицинска специалност „Хранене и диететика“. Кандидатката е автор на курс по програма за следдипломно обучение „Нарушения в хранителното поведение – проблем на 21-ви век. Възможности за повлияване и терапия“. Допълнително е лектор в редица други курсове на СДО.

Доц. Найденова работи много активно със стажант-лекари, специализанти по

хранене и диететика, дипломанти и докторанти. **Доц. Найденова е научен ръководител на 8 докторанти** в докторска програма по „Хигиена“, 2 от които успешно са защитили дисертационния си труд. Научен ръководител е на 12 дипломанти към магистърски програми ФМГ, ОКОЗ, РМУС.

V. ЕКСПЕРТНА ДЕЙНОСТ

Доц. Найденова оказва методична помощ на млади учени и докторанти при научни разработки в областта на околната среда и хранене, хранене и здраве.

Кандидатката е експерт в областта на храненето и диететиката и лектор в национални и международни форуми за продължаващо медицинско обучение, организирани от *Nestle Academy for Professional Excellence in Pediatrics, Forum medicus, Nestle Nutrition Bulgaria*, Република Македония, *Българска медицинска хомеопатична организация*. Доц. Найденова е лектор в пациентски форуми и конференции на редица неправителствени организации.

Доц. Найденова е заместник председател на Алумни клуб към МУ-Варна. Дарина Найденова е носител на „Почетен знак синя лента” - колективна награда за ръководството на Алумни клуб и приятели към МУ – Варна за 2022 г.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на представените материали за участие в конкурса мога да кажа, че доцент д-р Дарина Найденова Христова, д.м. напълно покрива показателите и изискванията за заемане на академичната длъжност “ПРОФЕСОР”, указани в Правилника за приложение на Закона за развитие на академичния състав на Република България и Правилника за развитие на академичния състав в МУ-Варна.

Доц. Дарина Найденова има научни приноси с висок практически потенциал, дългогодишен преподавателски опит и утвърден професионален авторитет в национален мащаб.

Затога убедено давам своята положителна оценка и предлагам на членовете на почитаемото Научно жури да присъдят академичната длъжност „ПРОФЕСОР” на доцент д-р Дарина Найденова Христова, д.м. по научна специалност „Хигиена” (вкл. трудова, комунална, училищна, радиационна и др.) към Катедра „Хигиена и епидемиология“, Факултет „Обществено здравеопазване“ при Медицински университет - Варна.

29. 07.2022 г.

С уважение:

доц. д-р Ваня Бойчева (Бирданова), д.м.